

RESTAURATIE VAN TWEE SCHOUWEN

Begin van dit jaar zijn in Utrecht twee 15e-eeuwse schouwen gerestaureerd. De ene bevindt zich in het pand Achter Clarenburg 2, de andere, pas vorig jaar bekend geworden, in een van de achterhuizen van Kromme Nieuwe Gracht 68.

Utrecht kent een aantal zeer fraaie gotische schouwen. Over het algemeen hebben zij een bewerkt fries, veelal met drie medaillons, verder een hollijst als kroonlijst en een geprofileerde architraaf die in de pilasters doorloopt.

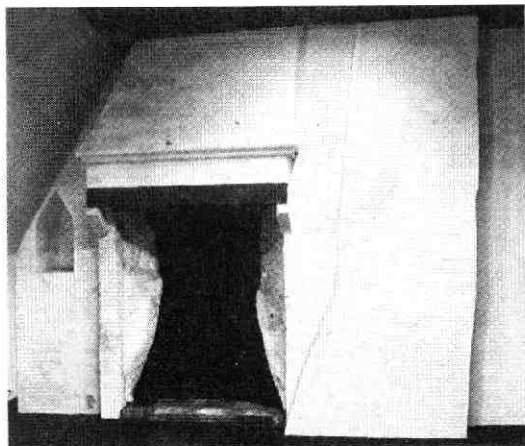
De schouwen waar het hier om gaat, zijn van een veel eenvoudiger karakter. Zij hebben wel een tufstenen kroonlijst, maar het fries is bij beiden onversierd, terwijl de geprofileerde architraaf ontbreekt. Het is niet onmogelijk dat de eenvoudige uitvoering te maken heeft met hun plaats in minder belangrijke op de verdieping gelegen vertrekken. Dit is des te aannemelijker als men bedenkt dat een veel rijker uitgevoerde gotische schouw, die zich nu in het Centraal Museum bevindt uit het pand Kromme Nieuwe Gracht 68 afkomstig is. Onderling is er verschil aan te wijzen in constructie en materiaalgebruik. De schouw in Achter Clarenburg 2 heeft twee houten consoles die het bakstenen fries dragen. Dit fries is ingenieus gemetseld uit staande, enigszins taps toelopende moppen waardoor gewelfwerking ontstaat. De houten consoles zijn bepleisterd en worden ondersteund door naar voren buigende vlakke pilasters die eindigen in kraagstenen met een kraagprofiel. Bij de schouw in een achterhuis van Kromme Nieuwe Gracht 68 is de constructiewijze omgekeerd. Het fries wordt hier gedragen door een houten voorlaten, die op twee zandstenen schoorstenen rust.

Hoewel dergelijke schouwen vaak gepolychromeerd waren zijn hier alleen op de schouw in Achter Clarenburg 2 restanten van rode kleur op het fries aangetroffen; verder bij beide alleen kalklagen. Ook van haardstenen is geen spoor gevonden, vermoedelijk doordat die pas in de 16e eeuw toegepast werden.

De restauratie bestond bij beide schouwen uit herstel van fries en boezem. Bij de schouw van Kromme Nieuwe Gracht 68 was de houten laten vergaan, waardoor de boezem uiteenviel. Vermoedelijk was dit gebeurd omdat het materiaal niet vuurbestendig was. Bij de schouw van Achter Clarenburg 2 was het fries tot voor twee jaar nog intact, zij het dat sommige bakstenen loszaten, maar tengevolge van heiwerk in de naaste omgeving begaf ook dit fries het. Gelukkig waren de bakstenen en de tufstenen lijst onbeschadigd, zodat ze opnieuw ingemetseld konden worden.

A. Verlaan

Bij de foto's:

Links de schouw in Kromme Nieuwe Gracht 68, boven die in Achter Clarenburg 2.